

Velké přehrad v Africe

Potřeba zadržovat vodu s rostoucími nároky přibývající populace a pro udržitelnost zemědělství je nezbytná, o to důležitější je pak problém vody v Africe, kde vzniklo v minulosti spousta přehrad a mnoho dalších se plánuje vybudovat. Nejvíce přehrad bylo vybudováno v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století, téměř 600. Díky problematickému georeliéfu Afriky - časté vodopády není většina afrických řek splavná po celém toku, což brání rozšíření vnitrozemské námořní dopravy. Stavba přehradních nádrží je tak jednou z mála forem využití potenciálu těchto řek. Dle účelu slouží 52% přehrad k zavlažování, 20% jako zásobárna pitné vody, 6% k výrobě elektrické energie a 1% proti povodním. Zbývajících 19% přehrad plní více účelů najednou.

Nejnámější jsou především tyto přehrad: „Vysoká“ a „Nízká“ (Nasírovo jezero) Asuánská přehrada na Nilu, dále Inga1 a Inga2 na Kongu, Kariba a Cahora Bassa ležící na Zambezi, Kainji na Nigeru nebo největší přehrada světa Volta v Ghaně. V současnosti se projektují a staví velké množství dalších přehrad, které by měli sloužit převážně k výrobě elektřiny, jmenovitě mezi neznámější a nejrozporupnější projekty patří například projekty přehrad Grand Inga (má zde být nevyšší hydroelektrárna na světě) v Kongu, Capanda v Angole a Dyodyonga na řece Mekrou v Nigeru a Beninu, Tekeze v Etiopii nebo také takzvaný projekt „Nové údolí“, které je ambiciózním projektem egyptské vlády, která plánuje propojení Násirova jezera a středozemního moře skrze saharské oázy vodním kanálem. Nutno dodat, že většina potřebných investic na realizaci těchto projektů pochází hlavně z Číny, dále pak například z Brazílie, Německa, Norska, U.S.A. a Kanady.

Velkou část nových projektů provází stinné pozadí, ať už jde o zatopení cenných archeologických nalezišť a tisíců hektarů ekologicky hodnotných ploch pralesa s množstvím ohrožených druhů živočichů, násilné vystěhovávání populace, pobřežní eroze, znečištění vody vlivem přilehlých továren a dále šíření nemocí jako je malárie či bilharza. V suchých oblastech Sahelu se také mnohdy objevuje problém s udržitelností takových přehrad a hrozí, že kapacita přehrad nebude díky krátkému období s nejvyšší vodnatostí a vysokém výparu nikdy naplněna. Nutno dodat, že i přes tyto problémy, by měla výstavba přehrad přinést i řadu výhod, zejména tak širší dostupnost elektřiny pro africké obyvatelstvo, problém však bude, že si většina chudého afrického obyvatelstva elektřinu stejně nemůže a nebude moci dovolit, dále potom rozvoj rybářského průmyslu, ochrana proti povodním a zúrodnění půdy.

Příkladem může být Asuánská přehrada v Egyptě, která měla citelný dopad na hospodářský a ekonomický rozvoj Egypta, došlo k rozvoji rybolovného průmyslu v oblasti Asuánu, který má pro oblast mimořádný význam. Mezi určité problémy, které v souvislosti s její výstavbou vznikly, což je například zmenšování a zasolování delty Nilu, která dříve díky každoročním náplavám rostla až o 4 m ročně, dále pak zabránění přirozené migraci ryb, což je však obecný problém u všech přehrad a neposledně také výrazný úbytek přirozených nánosů, které každoročně řeky přinášejí, což se musí často nahrazovat kompenzovat umělými hnojivy, které pak mají zpětně neblahý účinek na kvalitu vody apod.

Zdroj:

<http://www.dams.org>

<http://en.wikipedia.org>

<http://www.internationalrivers.org>

<http://www.afrikaonline.cz>